

Problémafelvetés

A kábítószer-fogyasztással összefüggő halálesetek alakulása 2010-ben

Az új pszichoaktív anyagok kihívásai igazságügyi szakértői szemmel

Horváth Gergely

Nemzeti Drog Fókuszpont

Nemzeti Kábítószer Adatgyűjtő és Kapcsolattartó Központ

2011.12.06.

Drog, Adat, Döntés

EMCDDA

- European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
- Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelő Központja
- Feladatai:
  - A meglévő adatok összegyűjtése és elemzése
  - Az adatok összehasonlíthatóságához szükséges módszerek fejlesztése
  - Az adatok és információk terjesztése
  - Az EU intézményeivel, a nemzetközi partnerekkel és a nem EU-országokkal való együttműködés

A Nemzeti Drog Fókuszpont

A drogmonitorozás európai intézményrendszerének hazai központja

Küldetésünk:

Más intézményekben keletkező adatokat, információkat gyűjtünk, dolgozunk fel és szolgáltatunk hazai és nemzetközi szervezeteknek a kábítószer-probléma feltárásával és megoldásával kapcsolatos döntéseikhez

A Nemzeti Drog Fókuszpont

Feladataink:

- Felmérni a kábítószer-probléma és az arra adott társadalmi válaszokkal kapcsolatos hazai és nemzetközi adat- és információigényeket.
- A nemzetközi gyakorlattal harmonizált módon más intézményekben keletkezett adatokat összegyűjteni, feldolgozni és értékelni.
- Biztosítani, és egyben aktívan közreműködni abban, hogy a hazai és külföldi döntéshozók, szakemberek egyetlen helyről és a számukra megfelelő formában elérhessék a magyarországi kábítószer-helyzetet jellemző adatokat, információkat.

A Nemzeti Drog Fókuszpont

Feladataink:

- Részt venni az EMCDDA, valamint a tagországok nemzeti fókuszpontjai hálózatának (Reitox) tevékenységében.
- Szervezni és összehangolni, illetve módszertani támogatással segíteni a hazai kábítószer-adatgyűjtést.
- Adatgyűjtéseket, kutatásokat javasolni az adatok, információ gyűjtéséhez és feldolgozásához kapcsolódó módszertan területén.

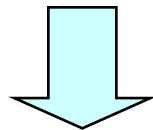
Szakterületek

- Kábítószer-politika, stratégia
- Populációs vizsgálatok (KI)
- Prevenció
- Problémás kábítószer-fogyasztás (KI)
- Kezelés (KI)
- Kábítószer-fogyasztással összefüggő fertőző betegségek (KI)
- **Kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás (KI)**
- Kábítószer-bűnözés
- Kábítószerpiac
- **Korai Jelzőrendszer**

OAC Jelentési rendszer

- 2005: Kezelési igény indikátor bevezetése
- 2006: Halálzási modul kidolgozása
- 2009: Halálzási modul bevezetése
- 2010: Szubsztitúciós kezelés

Kapcsolódási pont

GENERÁLT KÓD

A [XX4242] még nem található az adatbázisban

MÉGSEM

OK

Elhunyt-azonosító:* XX4242

Intézmény-azonosító:* XX/XX/11

Halálozás dátuma: *

Pontos dátum

Becsült dátum

Születés éve: *

Életkor: *

Becsült kor / születési év

Pontos kor / születési év

Korcsoport: *

- <15
- 15-19
- 20-24
- 25-29
- 30-34
- 35-39
- 40-44
- 45-49

Az elhunyt ismeretlen

Az elhunyt-azonosító 1. karaktere:

1. karakter: Az elhunyt vezetéknévének második karaktere, ékezet nélkül. Pl. Gál Géza esetén 'a'.

Az elhunyt-azonosító 2. karaktere:

2. karakter: Az elhunyt első keresztnévének harmadik karaktere, ékezet nélkül. Pl. Gál Géza esetén 'z'.

Az elhunyt-azonosító 3. karaktere:

3. karakter: Az elhunyt születési dátumának (ééééhhnn) negyedik karaktere. Pl. 1960. 03. 15. esetén '0'.

Az elhunyt-azonosító 4. karaktere:

4. karakter: Az elhunyt születési dátumának (ééééhhnn) nyolcadik karaktere. Pl. 1960. 03. 15. esetén '5'.

A kód utolsó 2 értéke nem ismert

Az elhunyt-azonosító 5. karaktere:

5. karakter: Az elhunyt édesanyja leánykori vezetéknévének második karaktere, ékezet nélkül. Pl. Kovács Zita Erzsébet esetén 'o'.

Az elhunyt-azonosító 6. karaktere:

6. karakter: Az elhunyt édesanyja leánykori első keresztnévének harmadik karaktere, ékezet nélkül. Pl. Kovács Zita Erzsébet esetén 't'.

KÓD JAVÍTÁS

OK

Az új rendszer előnyei

- Eset alapú (egyedi azonosító)
- Részletes adatok (szocio-demográfia, toxikológia, körülmények, stb.)
- Online, felvitt adatok következő év áprilisáig módosíthatóak
- Közvetlen és közvetett eseteket is tartalmazza
- Kezelési „karrier” követhető

Az új rendszer tapasztalatai

- Online adatgyűjtés működik
- Részletes adatok állnak rendelkezésre, jobb megfelelés az EMCDDA adatgyűjtési protokollnak
- Bővebb? adatok állnak rendelkezésre a közvetett halálesetekről is
- Betegkarrier követése a szolgáltatóknak is hasznos
- Nincs mindenhol elegendő kapacitás az adatok feltöltéséhez (supervisor felhasználó)

Halálozási adatok - 2010

Drogfogyasztással közvetlenül összefüggő halálozások 2010-ben (fő)

	2006	2007	2008	2009	2010
Heroin	22	18	23	28	9
Metadon és egyéb opiát	2	5	3	2	5
Amfetamin származékok	0	1	1	1	0
Kokain	1	0	0	0	3
Egyéb kábítószer	0	1	0	0	0
Illegális szer összesen	25	25	27	31	17

Forrás: OAC 2011c
Nemzeti Drog Fókuszpont - Éves Jelentés 2011

- >> Heroin-fogyasztással összefüggő halálozások visszaesése
- >> Kokain-fogyasztással összefüggő halálozások tendenciája?
- >> Új pszichoaktív anyag fogyasztásával összefüggő halálozások felderíthetetlenek maradnak?

Új pszichoaktív anyagok megjelenése

Az adatgyűjtési rendszer nem elég rugalmas az új anyagok fogyasztásával összefüggő események regisztrálására

(kezelési adatok, sürgősségi ellátási események adatai, túcsere adatok, lefoglalási adatok?, letartóztatási adatok, ENYÜBS adatok, toxikológiai vizsgálatok eredményei)

(egyéb stimulánsok, amfetaminok, amfetamin típusú stimulánsok)

(mi a jövő: szintetikus katinonok, kannabinoidok v. rugalmasság?)

Új pszichoaktív anyagok megjelenése

Honnan tudjuk, hogy mégis itt vannak?

EWS – A korai jelzőrendszer jelzései:

>> Péterfi Anna: EWS áttekintése

Lefoglalási adatok:

>> Dr. Nagy Gábor, Csesztregi Tamás: Lefoglalási adatok

Nemzeti Drog Fókuszpont két felmérése:

- Kezelőhelyek és túcserék tapasztalatai 2010-ről
- Új pszichoaktív anyagokat árusító weblapok összeírása

>> Designer Drogok konferencia, 2011. február – NFP honlap, Éves Jelentés

Kezelőhelyek és tūcserék tapasztalatai 2010-ről

Elsődleges és másodlagos szerként egyaránt elterjedt a mefedron, két szerhasználati mintázat rajzolódott ki:

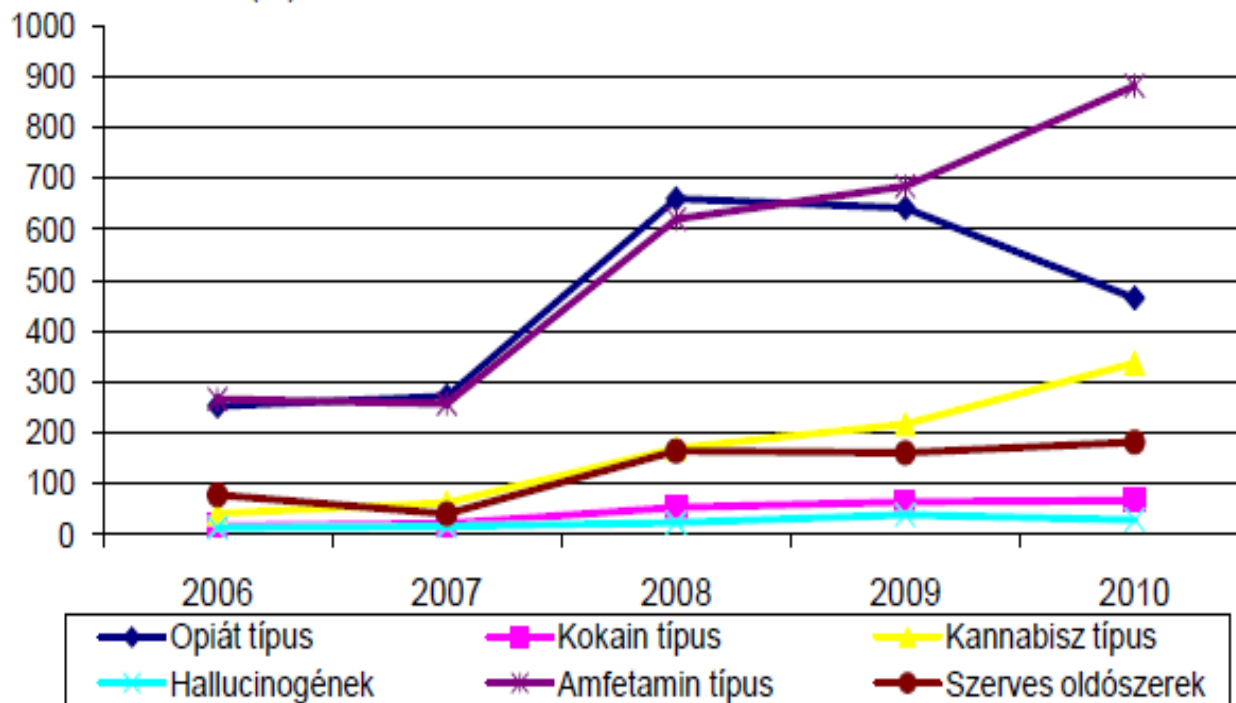
- 1) **Rekreációs jellegű stimuláns-fogyasztás**
  - 1) Új szerhasználók, fiatal szerhasználók, „speed” helyett
  - 2) Rendészeti kérdések, befolyásoltság igazolása
  - 3) Szerhasználat rövid és hosszú távú következményei
  - 4) Nem halálos túladagolások

- 2) **Intravénás stimuláns-fogyasztás**
  - 1) Korábban is intravénás szerhasználók, szerváltás
  - 2) Rendészeti kérdések, befolyásoltság igazolása
  - 3) Szerhasználat rövid és hosszú távú következményei
  - 4) Halálos és nem halálos túladagolások

Egyéb források, „egyéb szerek”, „egyéb stimulánsok” kategória eseteinek növekedése

Új pszichoaktív anyagok megjelenése

Péterfy Kh. mérgezés miatt kezelték száma (fő)

9. ábra. A Péterfy Sándor utcai Kórház Klinikai Toxikológiai osztályán drog-mérgezés miatt kezelték száma 2006-2010 között (fő)

Forrás: OAC 2011b; OSAP 1627, illetve EüM (ESzCsM) 1211. sz.⁶⁴

Kérdésfelvetések

Kimutathatók ezek a szerek?

- Rejtve marad a szerfogyasztás
- Halálozási statisztikák alulreprezentáltak
- >> Dr. Nagy Gábor, Csesztregi Tamás: Kimutatás szubsztanciából
- >> Dr. Hidvégi Előd: Kimutatás biológiai mintákból
- >> Dr. Institóris László: Designer drogok mérése GC-MS alkalmazásával

Milyen következményei vannak ezen szerek használatának?

- Rövid és hosszú távú egészségügyi következmények
- Mérgezések, túladagolások, halálesetek
- >> Dr. Zacher Gábor: Mérgezéses esetek tapasztalatai

Milyen kihívásokkal szembesülnek az igazságügyi szakértők?

- A gyorsan változó szerek ellenőrzése, generikus szabályozás szükségessége
- „Egyedi” szerek az 1998. évi XXV.tv. „A” jegyzékére is felkerül(het)nek?
- Kapcsolódó jogszabályok, rendelkezések, gyakorlat is változik?
- >> Fülöpné Dr. Csáková Ibolya: Szabályozási háttér

Témakörök a kerekasztalra

Dr. Csonka Renáta, Dr. Zacher Gábor:

>> Haláleset (MDPV közrejátszott?) ismertetése

Dr. Tóth Anita Réka

>> Haláleset (metilon közrejátszott?) ismertetése

>> Igazságügyi elmeorvosi vizsgálat nehézségei

- az új pszichoaktív anyagok okozta patológus elváltozások
- az új pszichoaktív anyagok kérdésköre a befolyásoltság és az indirekt halálozás vonatkozásában
- az új pszichoaktív szerek kimutatásának kihívásai szubsztanciákból, biológiai mintákból
- gyorsesztek, referencia anyagok, körminták, együttműködések
- az új pszichoaktív anyagok szabályozásának további kérdései
- a Korai jelzőrendszer kialakításra kerülő honlapja, további feladatok

Praktikumra koncentrálva! pl. eljárási rendek, finanszírozás, referencia anyagok, határtékek, minták előkészítése, definíciók, együttműködések stb.

További adatok

- Éves Jelentés 2011. november 1.
- Hírlevél
- Honlap – Tények és számok
- EMCDDA kiadványok
- Drog Fókuszpont kiadványai

www.drogfokuszpont.hu

Köszönöm a figyelmet!

Horváth Gergely
horvath.gergely@oek.antsz.hu

Nemzeti Drog Fókuszpont
www.drogfokuszpont.hu